

*Масьонкова М.
студентка магістратури юридичного факультету
Тернопільського національного економічного університету
Науковий керівник: д.ю.н., завідувач кафедри
цивільного права і процесу ТНЕУ Калаур І.Р.*

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ: НОВЕЛИ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Євроінтеграційний напрямок розвитку України став рушійною силою у здійсненні реформування усіх її систем, в тому числі й правової. Необхідність приведення українського законодавства до формату європейських стандартів стала причиною як прийняття низки нових законів у сфері господарської діяльності, так і вдосконалення вже існуючих.

Оскільки в Україні найбільш популярною формою підприємницької діяльності є товариство з обмеженою відповідальністю (далі – ТОВ), тому й не дивно, що виникла потреба, насамперед, у гармонізації законодавства України із законодавством Європейського Союзу, саме даного виду господарських товариств. Як результат, 17 червня 2018 р. набрав чинності Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», який було прийнято 06 лютого 2018 р. Насамперед привертає увагу швидкість набрання чинності положень даного закону (три місяці з дня його опублікування). Окрім положень статті 23 «Перехід частки до спадкоємця або правонаступника учасника товариства» [1]. Вони наберуть чинності лише з 17 червня 2019 р.

Критичний аналіз Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» дозволив виокремити найбільш важливі новели, які стосуються діяльності ТОВ, порядку їх заснування та управління, і, що важливо, здійснюють суттєвий вплив на бізнес України в цілому. Даний закон:

– не містить лімітовану максимальну кількість учасників товариства, як це передбачав у попередній своїй редакції Закон України «Про господарські товариства» (100 учасників товариства) [2];

– впроваджує корпоративні договори («shareholder agreements» [4]), що мають на меті передбачати умови або порядок визначення умов, на яких учасник товариства має право або зобов'язаний купити або продати частку в статутному капіталі (її частину), а також визначати випадки, коли таке право або обов'язок виникає. Передбачено, що корпоративний договір, яким буде встановлено обов'язок учасників товариства забезпечити голосування згідно з вказівками органів управління товариства, - нікчемний;

– передбачає, що інформація про розмір статутного капіталу та кількість учасників товариства повинна бути відображена в єдиному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, а не в статуті товариства (як раніше цього вимагав законодавець). Дана законодавча новела зумовила необхідність внесення зміни і до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» [3];

– суттєво змінив порядок виключення учасника з товариства. Так, несправного учасника можна буде виключити лише на підставі рішення суду.

Законом України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» внесено зміни і в питання, що стосуються права на здійснення управління товариством. Насамперед законодавчо визначено перелік рішень, які мають прийматися одностайно (100 %) на Загальних зборах товариства (наприклад, перерозподіл часток між учасниками товариства, створення інших органів товариства тощо), які 75% голосів (наприклад, внесення змін до статуту, зміна розміру статутного капіталу, рішення щодо приєднання, поділ, злиття та виділ), а які ж більшістю голосів.

Стаття 36 Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» передбачає заочне голосування. Це ще одна законодавча новела. Згідно неї учасники товариства мають можливість брати участь у Загальних зборах учасників шляхом у письмовій формі надання свого волевиявлення щодо голосування з питань порядку денного (заочне голосування). Також передбачено, що рішення Загальних зборів учасників товариства може бути прийнятим і шляхом опитування (ст. 37 даного Закону).

Вище згадані, а також і багато інших новел Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» значно вплинули на організацію, діяльність і правовий статус ТОВ. Новий формат даної організаційно-правової форми підприємницької діяльності не лише став більше відповідати європейським правовим стандартам, але й надійнішим для самих учасників товариства, права яких більш чітко прописано законодавчо і гарантовано з боку держави. На прикладі Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» спостерігаємо поступову гармонізацію вітчизняного законодавства із законодавством Європейського Союзу, розвиток держави у напрямку Європейської інтеграції в цілому.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю». *Відомості Верховної Ради України*. 2018. №13. Ст. 69. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19>
2. Закон України «Про господарські товариства». *Відомості Верховної Ради України*. 1991. №49. Ст. 682. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
3. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань». *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №31-32. Ст. 263. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
4. Shareholders' Agreement. Investopedia: веб-сайт. URL: <https://www.investopedia.com/terms/s/shareholdersagreement.asp>